

Som et nyt kapitel i valgloven er optaget nogle bestemmelser vedrørende afholdelse af folkeafstemninger. Disse bestemmelser er en følge af de i forfatningskommissionens grundlovsforslag indeholdte regler, hvorefter folkeafstemning skal afholdes vedrørende lovforslag, når en trediedel af rigsdagens medlemmer fremsætter begæring herom. Der henvises iøvrigt til bemærkningerne til forslaget kapitel VII.

Kommissionen har ved sin gennemgang af den gældende valglov haft opmærksomheden henvendt på sådanne ændringer, som de i tidens løb indvundne erfaringer har vist ønskelige. Udover de til de enkelte bestemmelser knyttede bemærkninger skal man anføre, at valglovskommissionen navnlig har behandlet spørgsmålet om fortabelse af valget som følge af straf, og spørgsmålet om udvidelse af reglerne om stemmeafgivning ved indsendelse af stemmeseddel.

Kommissionen foreslår med hensyn til det første spørgsmål, at straf ikke længere skal medføre tab af valget. Man har herved taget hensyn til den udvikling, der har fundet sted på dette område, og som senest har givet sig udtryk i lov nr. 286 af 18. juni 1951 om ændring af reglerne om fortabelse af rettigheder som følge af straf. Denne lov betød et afgørende brud med de hidtil gældende regler, og loven ændrer bl. a. også den kommunale valglov således, at der ikke længere stilles noget vandelskrav som betingelse for valget til de kommunale råd.

Der er i kommissionen enighed om, at rigsdagsvalgloven bør følge den kommunale valglov på dette punkt, men det må herved bemærkes, at en ændring af disse regler ikke vil få virkning før fra den 1. april 1954. De i henhold til gældende lov udarbejdede valglisten for tiden 1. april 1953 til 31. marts 1954 vil danne grundlag for afholdelse af valg og folkeafstemninger indtil sidstnævnte tidspunkt.

Kommissionen har udskudt til videre drøftelse ved forslaget behandling på rigsdagen spørgsmålet om at give syge adgang til stemmeafgivning pr. brev. Derimod har man fundet det rigtigt at foreslå, at der fremtidig gives alle, som på grund af ophold uden for deres hjemstedskommune vil være afskåret fra at indfinde sig på afstemningsstederne, hvor de er optaget på valglisten, adgang til at afgive stemme pr. brev. For at sikre imod misbrug af en sådan ordning og for samtidig at skabe sikring for den hemmelige stemmeafgivning er det foreslået, at stemmeafgivning pr. brev kun skal kunne finde sted på folkeregistrene og på konsulater o. lign., hvor det vil kunne påses, at afstemningen gennemføres under de i loven foreskrevne former. En undtagelse herfra må dog foreslås for søfolk. Der henvises iøvrigt til bestemmelserne i kapitel VI og bemærkningerne hertil.

Et mindretal (Danmarks kommunistiske Parti) har ikke kunnet give sin tilslutning til opretholdelsen af den nugældende kredsinddeling, idet det må anses for mere hensigtsmæssigt til opfyldelse af grundlovsforslagets bestemmelser om „en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser“, at landet som helhed kun udgør eet område.

Da dette synspunkt ikke har fundet tilslutning, finder mindretallet, at hovedstadens område i overensstemmelse med den befolkningsmæssige forskydning må udvides til også at omfatte omegnskommunerne, hvor befolkningen har et nært tilknytningsforhold til hovedstaden. En sådan ændring gør det naturligt at forhøje antallet af storkredse til 4.

Således som det også er blevet klarlagt i forfatningskommissionen, kan mindretallet ikke give sin tilslutning til det foreslåede antal af kreds- og tillægsmandater, men mener, at antallet af kredsmandater højst skal udgøre 130, og tillægsmandaterne sættes til 45.